

2024 DOSARELE PATRIMONIULUI (CXLVII): Lecțiile istoriei?

- Un popor rămâne în eternitate prin cultul eroilor!

- Forma supremă a concurenței și selecției naturale la specia umană?

Războiul e una dintre constantele istoriei ...

Cauzele războiului sunt aceleași ca ale concurenței între indivizi: lăcomie, ostilitate, mândrie, dorința de a obține hrană, pământ, materiale, combustibil, dominație!

Măreția în politică: un mare imperiu și mințile înguste ...

războiul este azi forma supremă a concurenței și selecției naturale la specia umană ...



ROMÂNIA: Villages

Explicarea și interpretarea...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

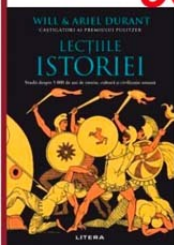
...

...

...

Atunci, și doar atunci, noi, toți cei de pe pământ, ne vom uni?

Will și Ariel
Durant



Lecțiile istoriei?
Dosarele
patrimoniului (CXLVII)



Anul comemorativ al tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți
Anul omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor

Cercetând articolele anului 2014 - din arhiva *Tribunei* -, revedeam articolele publicate cu ocazia sărbătoririi a 130 de ani de la fondarea cotidianului. În urmă cu 110 ani, la 27 ianuarie 1914, în urma retragerii guvernului conservator condus de Titu Maiorescu (pe 26 decembrie 1913) se forma guvernul liberal condus de I. I. C Brătianu (până în decembrie 1916). În iunie 1914, Constanța a fost vizitată oficial de țarul Nicolae al II-lea, acesta fiind întâmpinat de familia regală română; era ultima vizită, înainte de asasinarea de către bolșevici. În 28 iunie, avea loc atentatul de la Sarajevo, în care arhiducele Franz-Ferdinand împreună cu soția sa, ducesa Sofia, erau asasinați la Sarajevo.

Acest eveniment va declanșa Primul Război Mondial, România declarându-și neutralitatea. De peste un secol datează primele cimitire comemorative de război, locuri memoriale ce l-au determinat pe marele istoric Nicolae Iorga să afirme: „Un popor rămâne în eternitate prin cultul eroilor”.

În plin Ev Mediu, diplomatul și filozoful italian Niccolò Machiavelli (1469-1527) scria: «-Un stat nu-și poate întemeia securitatea decât pe propriile arme; -constrângerile nu au generat niciodată soldați buni; -celui care câștigă o bătălie i se iartă toate greșelile; -războiul este o treabă a celor

tineri și ei sunt cei mai în măsură să vorbească despre el, căci ei sunt cei mai capabili să-l ducă la bun sfârșit». O istorie a patrimoniului ne demonstrează că - o lungă perioadă de timp -, bisericile au salvat mormintele domnitorilor și a conducătorilor locali. Plăci din piatră străjuiesc și astăzi criptele acestora în interiorul bisericilor, cea mai renumită galerie sibiană fiind FERULA din Catedrala Evanghelică din Sibiu, cu cele 67 de lespezi funerare, unice în România. Obiceiul a fost interzis în 1796, cimitirele dezvoltându-se în jurul bisericilor, multe morminte fiind semnalate prin cruci de lemn, practica fiind păstrată până la finele sec. al XIX-lea, când s-a legiferat construirea de cimitire în afara localităților. Astfel, s-a fondat Cimitirul Municipal din Dumbrava Sibiului (la începutul sec. XX), crucile de piatră păstrându-se nealterate până în zilele noastre. Au dispărut treptat crucile de lemn, constatându-se cât de efemere erau pentru memoria înaintașilor. Iar fără o administrare coerentă (inventariere, conservare și protecție legală) pe termen mediu și lung, multe monumente și cimitire comemorative vor dispărea, natura cerându-și drepturile. La începutul mileniului III, mulți vorbesc de lecțiile trecutului. Pentru a desluși termenul - intrat de mult în conștiința publică -, apelăm la lucrarea „**Lecțiile istoriei**”, opera familiei Will și Ariel Durant, Ariel fiind cercetătoare și scriitoare americană de origine rusă (1898-1981). Cei doi au scris celebra serie „**Poveste a civilizației**”, primind Premiul Pulitzer pentru nonficțiune generală (în 1968) și Medalia Prezidențială a Libertății (în 1977). În capitolul „**Istoria și războiul**”, sunt expuse opiniile acestora, argumentate extrem de veridic: «Războiul e una dintre constantele istoriei, pe care civilizația sau democrația nu au eliminat-o. În ultimii 3421 de ani de istorie cunoscută, doar în 268 nu au existat războaie. Am admis că **războiul este azi forma supremă a concurenței și selecției naturale la specia umană**. „**Polemos peter ponton**” spunea Heraclit; războiul, sau competiția, e sursa tuturor lucrurilor, un izvor puternic de idei, invenții, instituții și state. Pacea este un echilibru instabil, care poate fi menținut doar prin supremație acceptată sau putere egală. Cauzele războiului sunt aceleași ca ale concurenței între indivizi: lăcomie, ostilitate, mândrie, dorința de a obține hrană, pământ, materiale, combustibil, dominație. Statul are toate instinctele noastre, fără să aibă și limitele noastre. Individul se supune restricțiilor stabilite de morală și lege, fiind de acord să înlocuiască lupta cu negocierea, fiindcă statul îi garantează protecție de bază pentru viața, proprietatea și drepturile sale legale. **Statul în sine** nu recunoaște nici un fel de restricții importante, fie pentru că e suficient de puternic pentru a ignora orice interferență cu voința sa, fie pentru că nu există nici un superstat care să-i ofere protecție de bază, și nici vreo lege internațională sau cod moral care să aibă valoare efectivă. **Pentru individ**, mândria aduce și mai multă vigoare în întrecerile din viață; pentru stat naționalismul aduce forță sporită în diplomație și război. Când statele europene s-au eliberat de sub dominația și protecția papală, fiecare a încurajat naționalismul și un adaos la armata și flota sa. Dacă viza un conflict cu o anumită națiune, întreținea în poporul său ura împotriva acelei națiuni și formula sloganuri pentru a aduce cea ură la punctul culminant, neuitând însă să accentueze dragostea sa pentru pace. (...) În secolul XX progresul comunicațiilor, al transporturilor, al armelor, al mijloacelor de îndoctrinare a făcut războiul o luptă a popoarelor, atât a civililor cât și a soldaților, victoria fiind obținută prin distrugerea totală a vieții și a proprietății. Un singur război poate distruge azi munca de secole în construcția orașelor, creația artistică și dezvoltarea obiceiurilor civilizate. Ca o consolare, războiul contemporan promovează știința și tehnologia, ale căror invenții letale,

dacă nu sunt uitate în sărăcia și barbaria universală, e posibil ca ulterior să îmbogățească realizările materiale din timp de pace. (...) „**Măreția în politică**”, spunea Edmund Burke, „**nu rareori este adevărata înțelepciune, iar un mare imperiu și mințile înguste nu fac casă bună împreună**”. Imaginați-vă un președinte american spunându-le liderilor ruși și chinezi: *Dacă am urma cursul normal al istoriei, ar trebui să vă declarăm război de teama a ceea ce ați putea face peste o generație*. Sau am putea urma precedentul îngrozitor al Sfintei Alianțe din 1815 și să ne dedicăm resursele și tinerii cei mai capabili suprimării oricărei revolte împotriva ordinii existente de pretutindeni. Dar suntem dispuși să încercăm o nouă abordare.

Vă respectăm popoarele și civilizațiile ca fiind printre cele mai creative din istorie. Vom încerca să vă înțelegem sentimentele și dorința de a vă dezvolta propriile instituții fără teama unui atac. Nu trebuie să permitem temerilor noastre reciproce să ne conducă la război, fiindcă nemaivăzuta capacitate de ucidere a armelor noastre și alor voastre aduce în discuție un element nefamiliar în istorie. Propunem să trimitem reprezentanți care să discute cu ai voștri într-o conferință prelungită, pentru rezolvarea diferențelor dintre noi, încetarea ostilităților și a subversiunilor și reducerea armamentului. Oriunde în afara granițelor noastre ne vom găsi în competiție pentru supunerea unui popor, suntem dispuși să ne conformăm unei alegeri corecte din partea populației respective. Să ne deschidem ușile unii altora și să organizăm schimburi culturale care să promoveze aprecierea și înțelegerea. Nu ne temem că sistemul vostru economic îl va înlocui pe al nostru, și nici voi nu trebuie să vă temeți că al nostru îl va înlocui pe al vostru; credem că fiecare sistem va învăța de la celălalt și va putea conviețui cu acesta în cooperare și pace. Poate fiecare dintre noi, în timp ce păstrează mijloacele de apărare corespunzătoare, poate încheia pacte de neagresiune și neamestec cu alte state, și de la aceste acorduri poate prinde contur o ordine mondială în care fiecare națiune poate rămâne suverană și unică, limitată doar de convențiile semnate de bună voie. Vă cerem să vă alăturați în această sfidare a istoriei, această hotărâre de a aduce bunăvoința și civilizația în relațiile dintre state. Ne angajăm în fața întregii omeniri să intrăm în această aventură cu toată sinceritatea și încrederea. Dacă pierdem la jocul de noroc al istoriei, rezultatele nu pot fi mai rele decât cele pe care le-am putea aștepta prin continuarea politicilor tradiționale. Dacă noi și voi reușim, vom merita timp de secole un loc în memoria recunoscătoare a umanității.

Generalul zâmbește. „**Ai uitat toate lecțiile istoriei?**”, spune el, „**și toată natura umană pe care ai descris-o**”. Unele conflicte sunt prea adânci pentru a fi rezolvate prin negociere; și în timpul negocierilor prelungite (dacă e să ne luăm după istorie), acțiunile subversive vor continua. Se va ajunge la o nouă ordine mondială nu prin înțelegere între gentlemen, ci printr-o victorie atât de decisivă a uneia dintre marile puteri încât aceasta va putea dicta și impune legea internațională, ca Roma de la Augustus până la Aurelius. Astfel de interludii de pace atotcuprinzătoare sunt nefirești și ieșite din comun; se vor încheia în curând prin schimbări în distribuția puterii militare. Ne-ai spus că omul e un animal competitiv, că statele sale trebuie să fie ca el și că selecția naturală funcționează azi pe plan internațional. Statele se vor uni în cooperare fundamentală doar dacă vor fi toate atacate din afară. Poate că azi ne deplasăm rapid spre acel platou al competiției; se poate să intrăm în contact cu specii ambițioase de pe alte planete sau stele; nu peste mult timp va urma un

război interplanetar. *Atunci, și doar atunci, noi, toți cei de pe Pământ, ne vom uni*». Lecturând pasajul selectat, putem să ne întrebăm: ne-au fost predate, toate lecțiile istoriei?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2024-dosarele-patrimoniului-cxlvii-lectiile-istoriei-un-popor-ramane-in-eternitate-prin-cultul-eroilor-forma-suprema-a-concurentei-si-selectiei-naturale-la-specia-umana-174241.html>



The screenshot shows a web browser displaying an article on the Tribuna.ro website. The browser's address bar shows the URL: [tribuna.ro/stiri/cultura/2024-dosarele-patrimoniului-cxlvii-lectiile-istoriei-un-popor-ramane-in-eternitate-prin-cultul-eroilor-forma-suprema-a-concurentei-si...](https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2024-dosarele-patrimoniului-cxlvii-lectiile-istoriei-un-popor-ramane-in-eternitate-prin-cultul-eroilor-forma-suprema-a-concurentei-si-selectiei-naturale-la-specia-umana-174241.html). The website header features the Tribuna logo and a 140th anniversary banner for 1884. A red navigation bar contains categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna de nord, and Centrul Cultural. The article title is "2024 Dosarele patrimoniului (CXLVII): Lecțiile istoriei? - Un popor rămâne în eternitate prin cultul eroilor! - Forma supremă a concurenței și selecției naturale la specia umană?". The author is Marius HALMAGHI, published on 08.02.2024 at 21:13, with 288 views and 0 comments. The article features a green suitcase image.

În: Tribuna, 08 februarie 2024